

Quasimodogeniti

2007. április 15.

Siránczókból bátor bizonyágtevők

Textus: Márk 16,9-14 (15-20)

Bevezetés

Az ógyházi perikópa rendszer a húsvétot követő első vasárnapot *Quasimodogeniti* vasárnapnak nevezi. Jelentése: *mintegy újjászületik* az, aki hisz a feltámadott Krisztusban. Mai textusunk erről az újjászületésről, új teremtetésről beszél.

Valamikor *fehérvasárnapnak* is nevezték, ugyanis a húsvétkor megkereszteltek ezen a vasárnap vetették le hófehér keresztelési ruhájukat, mely a keresztségben ígért újjászületést szimbolizálta.

Sok gyülekezetben a gyülekezet tagjai még ma is, egy ünnepi istentisztelet keretében éppen ezen a vasárnap *emlékeznek* megkeresztelkedésükre.

1. Amit a textusról tudni kell – exegetikai/kortörténeti megértés

Az adott textus eredetileg nem tartozott a Márk evangéliumához. Ez egy későbbi betoldás, de teljesen egybecseng az evangéliumok húsvéti híradásaival.

Alapigénk a 16,8-ig tartó és itt egészen váratlanul félbeszakadó részt egészíti ki, a másik három evangélium analógiájaként. A 9-11 versek a Jn 20,14-17 summáját adják, de részben a Lk 24, 11 ismétlése is. A 12-13. versek a Lk 14,13-35-nek, az emmausi tanítványok történetének rövid ismétlése. Az ezt követő versek a legteljesebb evangéliumi harmóniát képezik.

9. v: *phainesthai*, megjelenik. Az újszövetségben a feltámadott Krisztus megjelenését jelölve csak itt találkozunk ezzel a kifejezéssel. Jelentésében az is benne van, hogy az Úr „*láthatóvá teszi magát*”. Nem látomásról, sem egy belső lelki folyamatról, hanem egy valóságos, vizuális látásról van szó. Jézus

valóságosan, feltámadt testben jelenik meg övéinek. Ez nem álom, nem képzelgés, hanem érzékelhető, kézzel fogható (Tamás) valóság.

11. v. *apistein*, nem hisznek. Alapigénkben ez a szó fordul elő a leggyakrabban, 4 alkalommal. Eredeti jelentésében súlyosabb a mondanivalója, mint a magyar „nem hisznek” megfogalmazásnak. Az *apistein* az örömuzenet elutasítását jelenti, miközben a „nem hisznek” azt is jelentheti, hogy valakihez még nem jutott el az örömuzenet. Már húsvét van, s övéi még mindig nem hisznek a Krisztus feltámadásában. Bezárkóznak, csalódottságukban félrehúzódnak, hiszen ők egészen mást reméltek és hittek. Mindenre, csak éppen nagypéntekre nem számítottak. Ezért maradt számukra a feltámadás napja a siralom napja, a nagy veszteség miatt a keserűség napja. A hitelenségnek ez egyenes következménye.

14. v. *honeididzo*, szidni, ócsárolni. A Károli fordítás szerint Jézus a „szemükre hányá” az ő hitelenségüket és keményszívűségüket. A szó alapjelentése is ez, valakinek valamit „a szemére vetni, szemé elé tární” Ez többet jelent a haragos, dühös rendretusításnál, feddésnél. Az előbbit ugyanis Krisztus tanítása követi, lásd ApCsel 1,3: „... és szólván az Isten országára tartozó dolgokról”. Jézus valósággal kitepi övéit a nagypénteki gyászból, csakhogy szolgálatába állíthassa őket.

Szkelerokardia, keményszívűség. Szó szerint „*elmeszesedett szív*”-et jelent. Ebből a kemény szívből érző, áldozatvállaló, Jézusért dobogó szív lesz a vele való találkozás rendjén. Az ilyen szív már kész a bizonyágtételre.

15. v. *apangellein*, hirdetni. Szó szerint „*örömuzenetet hirdetni*”. A híradást hangosan, fennhangon kell végezni. Nem elég a húsvéti örömuzenetet egyszerűen, szokásos módon elmondani, ledarálni (Mk 5,14), hanem mintegy *ki kell hirdetni, közhírré kell tenni*. Ezt a kifejezést használja a másik három evangélista is a húsvéti esemény közlésében.

2. A perikópa megértése, teológiai összefüggések feltárása

1./ „...keseregnék és sírnak”.

A feltámadás napján Jézus szűkebb környezete még mindig őt gyászolja. Még nem is sejtik, hogy Jézus feltámadt a halálból. A *már élőt még mindig halottként gyászolják*, mintha halottas házban, egy ravatalozóban ülnének, szeretttük koporsója mellett. Keseregnék és sírnak.

Igaz-e ránk nézve és meggyőződésből énekeljük-e a húsvéti éneket:

„Felvirradt áldott szép napunk, ma teljes szívből *vígadunk*,
Ma győz a Krisztus, és ha int, rab lesz sok ellensége mind,
Halleluja!

Quasimodogeniti

Mi is éljünk *vigadva* hát, *daloljunk* szép halleluját,
Hadd zengje Krisztust énekünk, ki sírból feltámadt nekünk!
Halleluja”

2./ „Ezeknek sem hívének”.

A tanítványok senkinek sem hisznek, sem Jézusnak, sem feltámadása tanúinak. *Szklerózisnak* nevezi az orvostudomány azt a jelenséget, amikor a test bizonyos részei, szervei kórosan elmeszesednek, megbütykösödnek, elfásulnak és beszűkülnek. Egy ilyen lelki szklerózisról szól mai igénk. Éppen keményszívűségük miatt feddi meg Jézus az ő tanítványait. Rímként ismétlődik a kijelentés: „nem hisznek, ezeknek sem hisznek”, négyszer egymás után. A tanítványok közössége sem Mária Magdaléna, sem az emmausi tanítványok bizonyágtételének, hogy „Ő él!”, nem adnak hitelt. Hogyan reagált Tamás a feltámadás hírére? „Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit..., *semmiképpen el nem hiszem*”. Kemény a tanítványok szíve, hiányzik belőle a hitre való készség.

Jézus nem csak szemükre hányja az ő hitetlenségüket és keményszívűségüket, de *szóba is áll* ezekkel a kételkedőkkel és hitetlenkedőkkel. Tamás felé a kezét nyújtja és így szól: „...hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő”. A hitetlenség az oka annak, hogy a tanítványok szíve elmeszesedett. De Jézus legyőzi a kételyeket és a hitetlenséget. Vitathatatlan és megcáfolhatatlan az, amit mond: én vagyok az, akit keresztre feszítettetek. Minden megváltozott. Halott voltam, s íme élek! Él tehát a megfeszített! Ez Isten műve. Mit mond Péter apostol? „Mert nem mesterkélte meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hanem mint akik szemlélői voltunk az ő nagyságának”.(2Pt 1,16) A hitnek ez a forrása.

3./ *Akik hisznek, azokat jelek követik.*

Az, hogy a feltámadott Jézus először annak a Mária Magdalénának jelent meg, akiből hét ördögöt űzött ki, azt igazolja, hogy a hívő embert jelek kísérik élete útján. Akik Jézusban hisznek, szintén megcselekedhetik ezt. Mit jelent ez? Azt, hogy a feltámadott Úrral egy olyan új kor vette kezdetét, melyben a hívők a feltámadott Krisztus erejével ugyanazt cselekedhetik meg, amit maga is tett, azaz „ördögöket űznek, új nyelveken szólnak, kígyókat vesznek fel” stb. Húsvétal új korszak kezdődött. Az óvilág rendje megingott. Annak haláltörvénye bár nem szűnt meg, hiszen még mindig érvényes, de félelmetes erejét elvesztette, megtört a halál régi rendje és törvényszerűsége.

A feltámadott Úr jeleket ígér, szó szerint „*jelzőoszlopokat*”, melyek életünk útján az ő hatalmára és győzelmére emlékeztetnek. Ezek a jelek megpecsételik és megerősítik a hirdetett igét. A csoda a hitelesség pecsétje a

hirdetett igén. A jel nem első, csak követi az igét. Az ige az első, melyet ilyen jelek követnek:

- az ördög kitér az ember útjából,
- új nyelveken zeng az Isten dicsérete,
- a kígyó és a halálos méreg már nem árt,
- a betegek meggyógyulnak.

Az evangélium hirdetése rendjén ez ma is valóság. A hit nem jelekből táplálkozik, egyetlen forrása a hirdetett ige. A feltámadott Úr övének bizonyágtételét jelek és csodák révén erősíti meg. Az pedig egyszerűen nem állja meg a helyét, hogy a szekularizált világ embere oly mértékben immunis az igével szemben, hogy hitetlenségének páncélját igével nem, csak csodák és jelek által lehet feltörni. Aki így gondolkozik, megfordítja a helyes sorrendet, s az igét hitelesítő jelt és csodát helyezi az első, s az előbbit a második helyre. Az ilyen ember nem vágyik hitre, csupán hatásos, látványos szenzációkra aspirál. Jusson eszünkbe a reformátorok jelszava: „*non vi, sed verbo*”, azaz nem erő, de az ige által! Erről olvasunk a Cselekedetek könyvében is. Ma is sokan hivatkoznak a Mk 16,17-18-ra. Azt kérdezik, hogy hová lettek a csodák, s ha vannak még, egyáltalán előfordulnak gyülekezeteink életében? Ugyanakkor olyan közösségekről beszélnek, melyekben ma is jelek és csodák történnek. Azt mondják: ha valóban a feltámadott Krisztusról szól az evangélium, akkor látnunk kellene az evangéliumot kísérő jeleket és csodákat. Ezekre a kérdésekre komolyan oda kell figyelni. Emlékezni és emlékeztetni kell az ilyeneket arra, hogy Jézus Krisztus gyülekezete történelme folyamán lépten-nyomon tapasztalta ezeket az Úrtól érkező jeleket és csodákat. Csakhogy ezek csendben és nem a nyilvánosság reflektor fényében következtek be. Az egyháztörténelem lapjain sok olyan beteggel találkozunk, akik azért gyógyultak meg, mert imádkozott értük és felettük a keresztyén gyülekezet. Arról is sokat olvashatunk ott, miként lépett be az Úr sokak életébe. Bizonyíték erre a meghallgatott imádság, az életben maradás, a segítség a kilátástalanság idején. A középpontban tehát sohasem a jelek állnak, hanem a feltámadott Úr, s a róla szóló bizonyágtétel.

4./ „*Elmenvén... hirdessétek...*”

Kik menjenek el és hirdessék az igét? Azok is, akik csalódtak és kiábrándultak. Őket állítja Jézus az evangélium szolgálatába. Hirdetniük kell *minden „teremtésnek”* a halál és az ördög feletti győzelmét. Tanulság: senkit sem szabad kihagyni, azokat sem, akik nem fizetnek egyházfenntartást, és templomba sem járnak. A bizonyágtévő *elindul és nem vár, míg jön valaki*. Itt kezdődik a misszió! 30 évvel ezelőtt kérdeztem az egyik idős lelkipásztor barátomat, akinek bihari gyülekezete kb. 20 ezer lelket számlált, de templomba alig járt valaki: „Te látogatod a családokat?” „Nem,- válaszolta,

hiszen nyitva a templom kapuja. Oszt jöjjön, aki akar”. „Oszt” alig jöttek kéttucatnyian a 20 ezerből.

Az, hogy Jézus éppen a benne csalódottakat és kiábrándultakat állítja szolgálatába, nyilvánvalóvá teszi, hogy a missziói parancs végrehajtásának nem feltétele velünk született vagy később szerzett tehetségünk és képességünk. Ő egyszerűen megbíz és felhatalmaz. Természetünkénél fogva alkalmatlanok vagyunk a szolgálatra, „...de megmosattatok, de megszenteltettetek, de megigazítottatok az Úr Jézus nevében és a mi Istenünk lelke által, (1Kor 6,11). Akit szolgálatba hív, azt felkészíti, átformálja, és használható eszközévé teszi. Ő nem hagyja magára a szolgálatttevőket. *Az Úr együtt munkálkodik velük*, ld. 20. vers. Az evangélium hirdetésében a megbízó és a megbízott együtt munkálkodik, különben esélytelen lenne a szolgálat. Amikor azt mondja Jézus, hogy „*Elmenvén*”..., akkor nem feltétlenül külmiszióra, földrajzi távolságokra kell gondolni, hanem azokra az emberekre, akik olyan messze vannak a gyülekezettől és az istentisztelettől, mint az ég a földtől, pedig az is lehet, hogy ezek az emberek éppen a templom tövében épült hajlékokban laknak.

Ha egykor Jézus éppen a benne csalódottakat és kiábrándultakat küldte el, miért ne tehetné meg ma is, és velünk is? A feladat elvégzéséhez szükséges adottságokat nem kell feltétlenül magunkkal hoznunk, sem velünk született, vagy később szerzett rátermettségünket. Nekünk mindenek előtt Jézusra van szükségünk, aki velünk együtt munkálkodik. Az embereket ő téríti meg. Missziójának sikeréért ő vállal garanciát. Egyházán még a pokol kapui sem vesznek diadalt.

3. Prédikáció vázlat

1./ Meszesedett szívek

A feltámadott Úr először Mária Magdalénának jelent meg, utána a tizenegynek, kivétel nélkül elmeszesedett szíveknek. *Megjelent*, szó szerint „*felvillant, felragyogott, ablakot nyitott*”. Ő nem egyszerűen feléledt, ő az új teremtés első zsengéje. Ablakot nyit Mária Magdaléna előtt, akiből hét ördögöt űzött ki, az emmausi tanítványoknak, akik oly szomorúan csalódtak, és a siránkozó, kesergő tizenegynek.

Neked is megjelent, talán sokszor észre sem vetted, rád is ablakot nyitott, s kiűzte lelked démonát, gondjaidat megoldotta, csalódásaid közepette reménységet ajándékozott. Ablakot nyitott rád a siralom napján, a keserűség és a könnyhullatás napján. A feltámadott Jézus ma is találkozni akar veled, hogy előtted is kinyissa az örökkévalóság ablakát és kapuját.

Mennyire hitetlenek ezek a tanítványok, sem Mária Magdalénának, sem a feltámadott Úrnak nem hisznek keményszívűségük miatt. *Elmeszesedett a szívük.* A te szíved nem meszes? A kávéfőzőnk és a mosógépünk, ha nem előzzük meg, megkövesedik, eldugul, és használhatatlanná lesz. Mitől meszesedik el a szívünk? A siránkozástól, az aggodalmaskodástól, az engedetlenségtől, egyszóval hitelenségünkötől, bűneinktől. Nyújtsd ki megkövesedett, elmeszesedett szívedet Jézus felé, hogy megtisztulva befogadhassa az evangéliumot.

2./ Szükség van rád!

Ne mond, hogy nincs szükség rád, hogy használhatatlan vagy, hogy semmire sem vagy jó. Jézus alapigénkenben is éppen azokat állítja szolgálatába, akik csalódtak és kiábrándultak a világból, önmagukból és Jézusból. Azt mondd, hogy nincs rád szükség, hogy már régen leszerepeltél. Valamikor Mária Magdaléna is nagyon leszerepelt, senkinek sem volt már rá szüksége, de miután Jézus kiűzte belőle a hét ördögöt, elsőként találkozott a feltámadott Úrral, s elsőként tett bizonyosságot a feltámadás csodájáról. Jézusnak rád is szüksége van, azt akarja, hogy a munkatársa légy. Elég az önsajnálattól! Még használható vagy!

Az egyik üzemben „racionalizálták” a munkahelyeket. Pozitív jelentéssel bír ez a szó, de mi már tudjuk, hogy amikor egy üzemben racionalizálnak, többnyire leépítenek. Valakikre már nincs többé szükség, és megkezdődik az elbocsátás. Még csak 55 éves volt az egyik ismerősöm, amikor előnyugdíjaztatták. Egy világ omlott össze benne. Üres, tartalmatlan hónapok köszöntöttek rá. Ekkor az egyik gyülekezet újságjában ezt olvasta: „Aktív és tette kész nyugdíjasokat keresünk munkatársként a gyülekezetépítés területén”. Ez egy igazi szakterület. Azonnal jelentkezett, s ma is a gyülekezetépítés területén tevékenykedik. Az üzemben már nem volt rá szükség, de Jézusnak szüksége volt rá. Rád is szüksége van!

3./ Már nem vagyok a régi.

B. Brecht hosszú évek után először találkozott régi ismerősével. „Te semmit sem változtál” – állapította meg a híres író. Sápattan válaszolt a régi ismerős: „De igen megváltoztam, már nem vagyok a régi. Kívül talán nem, de belül igen, teljesen más lettem, s ezt egyedül a jó Istennek köszönhetem”. Az, hogy megváltoztál, nem a te érdemed. Aki jól hallgatja az ígét, előbb-utóbb megváltozik a Szentlélek ereje által. Emlékszel még egy olyan istentiszteletre, amelyen éppen igehirdetés közben történt veled valami, s amikor kijöttél a templomból, azt mondtad, hogy már nem vagyok a régi? A húsvéti evangélium hirdetése által a csüggedt, semmire sem jó tanítványok is megváltoznak: „kimenvén, prédikálnak mindenütt”.

A vallásos dolgok iránt nagyon is fogékony fiatalasszonyt egyre türelmetlenebbül figyelte a férje. Az egyik vasárnap az ifjú feleség templomba ment, aztán hetente egyszer a bibliaórán is megjelent. Később az egyik gyerekcsoportban is feladatot vállalt. Férje hamar észrevette rajta a változás jeleit: már nem volt egyfolytában ingerült, elégedetlen, csipkelődő. Már nem is igen vitakoztak. Sőt egyre gyakrabban kért bocsánatot a fiatalasszony. A férj szeretett volna rájönni a változás okára, ezért hosszabb habozás után maga is elment a templomba. Ő is ott ragadt! Maga is hitvalló keresztyénné lett, s ma mindketten gyülekezeti munkatársak. Itt ugyanaz történt, mint alapigénkben a tanítványokkal, akikről a 20. versben azt olvassuk, hogy: „Azok pedig kimenvén, prédikálnak mindenütt, az Úr együtt munkálván velük...”

4./ Halál, hol a te fullánkod?

„Kígyókat vesznek föl, és ha valami halálost isznak, meg nem árt nekik...” Képletesen is lehet értelmezni. Bár halálos italról nem beszél az újszövetség, az egyháztörténelem viszont annál többet hasonlóról az apostolok és a keresztyének életében. Jelzi, hogy a gonosznak nincs többé hatalma. Helyreállítatott a teremtés és az ember összetört istenképűsége. Jézus a legapróbb részletekbe menően is garantálja követeknek földi egzisztenciáját. Követei mit sem félve, Isten dolgaira tekintenek és küldetésüknek élnek. Sem kígyó, sem halálos mérég el nem rettentheti őket.

Valaki át akart kelni India egyik őserdején. Útközben nagyon megszomjazott, de tudta, hogy csak forralt vizet szabad innia. Itt túl nagy a „fertőzés veszélye”. Az egyik faluban a keresztyének szívélyesen fogadták. A gyülekezet elöljárója egy pohár vízzel kínálta meg, hogy oltsa szomját. „Most mit tegyek?”- kérdezte. Ekkor eszébe jutott a Mk 16,18. A poharat elfogadta, s aljáig kiitta. Nem ártott meg! Ez a történet nem hatalmaz fel arra, hogy hasonló módon cselekedjünk, de arra igen, hogy higgyünk Jézus ígéletében, hogy nekünk is eszünkbe jusson a Mk 16,18. Istennek hatalmában áll, hogy nekünk a halálos se ártson. Az imádságnak megtartó ereje van.

A kórházban derült ki, hogy gyülekezetünk egyik tagja rákos. Az esélye csak ötven százalék volt. A hír őt is és mindnyájunkat szinte letaglózott. Ismerte a Mk 16,18-at és Jak 5,14 és kk. és eszerint cselekedett. Mi is vele és érette imádkoztunk. Ezek után bátran vállalta a műtétet. Miután meggyógyult, a munkatársunk lett. Azóta is mondogatja: „nekem a halálos sem ártott”.

Halál, hol a te fullánkod? – kérdi az apostol. Valóban hol van? Aki hisz, megszabadul. Igaz, hogy egyszer majd mindannyian meghalunk, de nem mindegy, hogyan. Abban a hitben, hogy Jézus él és mi is élni fogunk? Meghalunk, hogy aztán örökké éljünk. A feltámadott Úr ma is uralkodik.

Erejét ma is tapasztalhatjuk. Nem elég az ígére hallgatni, figyelni kell az azt követő jeleket is, jelzőoszlopokat is, melyek a halál felett diadalmaskodó Jézusra mutatnak, s pecsétként erősítik meg mindazt, amit hallottunk. Isten adjon halló fület az ígére és látó szemet a jelekre.

4. További szempontok az istentisztelet alakításához

- Lekció:

- 1Kor 15,20-26

- 4. Zsoltár

- 118. Zsoltár

- **Énekek:** 105,1-3; 457,1-3; 466,1-4

- Imádság: *Karl Barth húsvéti imádsága egy bázeli börtön-istentiszteleten:*

„Urunk, Istenünk, jó Atyánk! Te vagy a világosság, melyben nincsen sötétség, mely soha többé ki nem alszik, amely örökre elúzi a sötétséget. Te vagy a szeretet, amelyben nincs ridegség. Te minket is szerettél, és képessé tettél arra, hogy mi is szeressünk téged és másokat. Te vagy az élet, mely legyőzi a halált, és te nyitottál nekünk is utat az örök élet felé. Mindezt Krisztusban cselekedted, a te Fiadban és a mi Testvérünkben.

Ne engedd, hogy mi vagy bárki is közülünk közömbösek és érzéketlenek maradjunk ajándékaid és kijelentésed iránt. Hadd lássuk e húsvét reggelén, ha nem is az egészet, de legalább egy keveset a te jóságod gazdagságából, hadd teljen be vele a szívünk és a lelkünk, hadd vigasztaljon, intsen és bátorítson!

Mi nem vagyunk nagyok, erősek, sőt ellenkezőleg, mindannyian nagyon is parányi emberek vagyunk. De elég nekünk a te kegyelmed! Csak annyi örömet és háládatosságot ébressz bennünk, amennyi kitelik tőlünk, csak annyi hitet, amennyire képesek vagyunk, csak annyi gyarló engedelmisséget, amennyit meg nem tagadhatunk. Ébressz bennünk reménységet a nagy, a teljes és a tökéletes iránt, melyet a mi Urunk Jézus Krisztus halálában mindnyájunknak elkészítettél, és feltámadásában megígértél. Azért könyörgünk hozzád, hogy ez az óra is erre szolgáljon. Ámen

/Karl Barth, Fünfzig Gebete, 1985, Zürich/

Id. Fazakas Sándor